

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Fürst Sándor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szomjasi Károly ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 29.M.827/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mf.633.687/2006/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán
- tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 49.Mf.633.687/2006/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felperes pártfogó ügyvédjének díját 20.000 /húszezer/ forintban, az áfá-t 4.000 /négyezer/ forintban állapítja meg, melyet az állam visel.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását, és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte, eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 29.M.827/2005/13. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest 125.862 forint perköltség megfizetésére kötelezte, 9.000 forint pártfogó ügyvédi díj megállapítása mellett.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1998. február 3-ától állt az alperes alkalmazásában,

gépjárművezetői munkakörben. Munkaviszonyát az alperes 2004. június 15. napján kelt rendkívüli felmondásával szüntette meg, azon indokolással, hogy 2004. június 2-án tudomására jutott, miszerint 2004. május 24-én a felperes a végállomásán megtagadta a forgalombiztonsági ellenőrök által kezdeményezett alkoholszondás vizsgálatot, amit a 4/2002./VU. számú rendelkezés alapján ittasságnak kell tekinteni. A rendkívüli felmondást az alperes 2004. június 16-án postára adta, az azonban „A küldemény kézbesítését megkíséreltük, a címzett - értesítés ellenére - nem vette át” jelzéssel érkezett vissza az alpereshez. A rendkívüli felmondás átadására 2004. június 29-én került sor.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a munkavállaló a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban történő munkavégzési kötelezettségéből eredően [Mt. 103. § (1) bekezdés a) pont] a munkaidőben nem lehet alkoholtól befolyásolt állapotban. Ennek különös jelentősége van a közúti forgalomban munkát végző munkavállalók esetében, különösképp azoknál, akik közösségi személyszállítást végeznek. A munkáltatónak nemcsak jogosultsága, de a munkavédelmi szabályok értelmében kötelezettsége is annak rendszeres ellenőrzése, hogy gépjárművezetői munkára képes, alkoholos befolyásoltságtól mentes állapotban végzik-e a tevékenységüket. A munkáltatónak ezen jogosultsága nemcsak a munka megkezdésekor és befejezésekor áll fenn, hanem az egyéb munkavégzési időszak alatt is. Az Mt. 3. §-ában írt együttműködési kötelezettségéből is adódóan a munkavállalóknak ezen ellenőrzésnek alá kell vetniük magukat. A perben az ellenőrzést végző tanúk egybehangzóan állították, hogy a felperes megtagadta az alkoholszonda megfújását, és ezt a munkavállaló maga sem vitatta. Ez pedig olyan munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség szándékos, jelentős mértékű megszegése, amely a rendkívüli felmondás indokául szolgálhatott.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 49.Mf.633.687/2006/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a pártfogó ügyvéd munkadíjára vonatkozó rendelkezés kivételével helybenhagyta. A felperest 63.000 forint másodfokú perköltség viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló az abból levont jogi következtetése is. Szükségtelennek találta a másodfokú bíróság is, ezért mellőzte a felperes által indítványozott H. G. tanúkenti meghallgatását, azon indokolással, hogy a tényállás a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyértelműen tisztázható volt.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek - az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő - hatályon kívül helyezését, és a jogszabályoknak megfelelő új határozat

meghozatalát kérte, az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. Érvelése szerint az ügyben eljáró bíróságok nem tettek eleget a tényállás teljeskörű felderítésére vonatkozó kötelezettségüknek, illetve a feltárt tényállásból megalapozatlan, jogszabálysértő következtetéseket vontak le. A felperes által kért tanú, H. G. meghallgatásának a bíróság nem adott helyt, nem indokolta azonban meg, hogy a munkavállalóra nézve kedvező vallomást adó tanú kihallgatását miért mellőzte. A felperes személyesen kívánt hozzászólni a tárgyaláshoz, a bíróság azonban ezt sem engedte meg indokolás nélkül. Álláspontja szerint a felperessel a vezérigazgatói utasítást nem ismertették, együttműködés hiánya miatt mégis őt marasztalták annak ellenére, hogy a szabályokról a munkáltató nem tájékoztatta. Figyelmen kívül hagyták az ügyben az eljáró bíróságok ítéleteik indokolásában azon jogszabályi rendelkezést, hogy az alperes köteles indokolni a rendkívüli felmondást. Érvelése szerint a bíróságok nem értékelték kellő súllyal, hogy az alperes idézését a felperes nem kapta kézhez, munkáltató értesítését 2004. június 14-én ugyan átvette, ekkor azonban még betegállományban volt. 2004. június 29-én vitte be az alpereshez orvosi igazolását, ekkor adták át részére a 2004. június 15-ei keltezésű rendkívüli felmondást. Tévesen értelmezték a bíróságok a határidőt is, a rendelkezésre álló 15 napot ugyanis az alperes elmulasztotta. Álláspontja szerint az ellenőrök az alperes megbízásából jártak el, ezért a vizsgálat foganatosítása időpontjára tehető a munkáltató tudomásszerzése is.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.].

Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a munkáltató nem tett eleget a jogszabályi kötelezettségének, mivel a rendkívüli felmondást nem indokolta. A munkáltató intézkedése egyértelműen tartalmazza a felperes terhére rótt cselekményt, az alkalmazott jogszabályt, illetve a kollektív szerződés vonatkozó előírásait, továbbá kellő kioktatást tartalmaz az igénybe vehető jogorvoslat lehetőségéről.

A felperes azon hivatkozása nem alkalmas magatartása kimentésére, miszerint a kollektív szerződés 263. pontjában foglaltakat nem ismerte, arról a munkáltatótól tájékoztatást nem kapott. A felperes 1998. óta állt az alperes alkalmazásában, több ízben részt vett oktatáson, így nem fogadható el, miszerint nem volt tisztában azzal, hogy bármikor alkoholszondás vizsgálatnak vethető alá. Mint arra az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott, a munkáltatónak nemcsak jogosultsága, de kötelezettsége is annak ellenőrzése, hogy a buszvezetői munkakört betöltő személyek alkoholfogyasztását ellenőrizze, munkavégzésük bármely fázisában. Ezen ellenőrzési jog a munkáltatót - a munka jellegéből adódóan is - külön szabályozás nélkül is megillette volna, és a felperes az Mt. 103. §-ának (1) bekezdését sértette meg, amikor a szonda megfűzését megtagadta.

Az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül mellőzték H. G. tanú meghallgatását, tekintettel arra, hogy a tényállás e nélkül is tisztázható volt, és a felperes maga sem vitatta, hogy a munkáltatói ellenőrzés alól magát kivonta. A tanú meghallgatásának mellőzését a bíróságok ítéletükben megindokolták (29.M.827/2005/13. számú ítélet 5. oldal 5. bekezdés; 49.Mf.633.687/2006/5. számú ítélet 2. oldal 4. bekezdés), így alaptalan azon felülvizsgálati érvelés, hogy a bíróságok anélkül utasították el a felperes bizonyítási indítványát, hogy annak okát adták volna. Ugyancsak alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a személyes meghallgatására nem került sor, ugyanis az elsőfokú bíróság 4. sorszámú jegyzőkönyvének 3. oldala szerint a bíróság a felperes személyes meghallgatását foganatosította, ahol a felperes elmondhatta érdemi védekezését is.

Az Mt. 96. § (4) bekezdése szerint a rendkívüli felmondás jogát az ennek alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított 15 napon belül lehet gyakorolni. A munkáltatói jogkör gyakorlója - a rendkívüli felmondásban foglaltak szerint - 2004. június 2-án értesült a felperes magatartásáról, ettől számítva pedig 15 napon belül élt a rendkívüli felmondás jogával, így intézkedése nem késett el. A határidő számítás szempontjából közömbös, hogy az ellenőrök a munkáltató nevében jártak el, az intézkedés jogszerűségének megállapításánál a munkáltatói jogkör gyakorlójának tudomásszerzése az irányadó.

A munkáltató a felperest mind állandó, mind ideiglenes lakcíméről megkísérelte idézni, és a felperes 2004. június 14-én az erről szóló értesítést - általa sem vitatottan - átvette. Ezt követően a munkáltatónál nem jelent meg, betegségére hivatkozással nem kérte új időpont kijelölését, így a munkáltató részéről jogellenes magatartás ebben a körben sem volt megállapítható.

A rendkívüli felmondást megelőzően a törvényben meghatározott kivétellel lehetőséget kell adni a munkavállalónak a vele szemben felhozott kifogásokkal szembeni védekezésre [Mt. 89. § (5) bekezdés, 96. § (2) bekezdés]. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint azonban a munkáltatónak az a magatartása, amellyel a rendkívüli felmondási okra vonatkozóan nem teszi lehetővé a munkavállaló számára a védekezést, önmagában nem alapozza meg a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességét (BH 2005/1/33.). Az eljárás során egyébként a felperesnek lehetősége volt álláspontja előterjesztésére, amelyet a bíróságok értékelték.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a Fővárosi Bíróság 49.Mf.633.687/2006/5. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

A pártfogó ügyvéd díját a módosított 7/2002.(III.30.) IM rendelet 5. §-ának (3) bekezdése alapján az állam viseli.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben a bíróság a határozat hozatalt mellőzte a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése szerint.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az ügyben irányadó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2008. június 18.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő